

באדיבות: ד"ר יעל בראייר, ישראל

מבדק תפקוד מתמשך לאבחון הפרעת קשב וריכוז MOXO D-CPT

רקע:

אדם, תלמיד ישיבה בן 19.5, בא לאבחון בלוויית הוריו. אדם הוא הבכור במשפחה בת 10 ילדים, ויש לו תשעה אחים ואחות אחת. אצל שני אחים יש חשד להפרעת קשב וריכוז. אדם נולד לאחר היריון רגיל בלידה רגילה. התפתחותו המוקדמת תוארה כנורמאלית, והתנהגותו כפעוט ובמהלך הילדות המוקדמת כרגילה לחלוטין, ללא רגישות חושית ידועה כלשהי. בגיל 13 הוא אובחן כלוקה בהפרעת קשב וריכוז, התקשה לשלוט בדחפים, ולא היה מסוגל לדחות סיפוקים.

רקע לימודי וטיפול: לדברי הוריו הוא הפגין יכולת לימודית טובה מאוד, הישגיו הלימודיים היו גבוהים כפי שהעידו ציוניו בבית הספר היסודי. בכיתה ז' היו הערות על קשיי ריכוז והתמודדות עם חומר הלימודים, והתפילות קשות לו עד עצם היום הזה. בכיתה ח' הוא החל בטיפול תרופתי עם קונצרטת 54 מ"ג ליום.

בישיבה הוא "שרד" שנה אחת כאשר החלו הבעיות. הוא חדל ליטול תרופות, היו תסמינים של חציית גבולות, שקרים, גניבת כסף ורכוש, אי נטילת אחריות, והטלת האשם באחרים על תוצאות מעשיו. בסוף שנת הלימודים הראשונה בישיבה החל מצבו להידרדר עוד יותר. הוא החל לנסוע ולבלות את זמנו בבתי מלון ללא ידיעת הוריו, ולהשתמש בכרטיס אשראי של אחרים. כאשר נשאל על ידי הוריו מדוע הוא משקר הוא ענה שזוהי דרכו לשרוד בחיים. הוא התקשה ביצירת תקשורת אמיתית עם חבריו, ואמר שאין לו חבר טוב והדבר אינו מטריד אותו כלל. הוא לא אוהב ספורט ואומר שהוא עצל מכדי להתאמץ.

לאחר שיחה ועריכת אבחון באמצעות סולמות בראון להפרעת קשב וריכוז בקרב מבוגרים, הוא סיפר על קשייו במסגרות שונות, ודיווח על שיפור בקשב בעקבות טיפול תרופתי, לצד תופעות לוואי כגון טעם רע בפה, קושי להירדם וירידה בתיאבון.

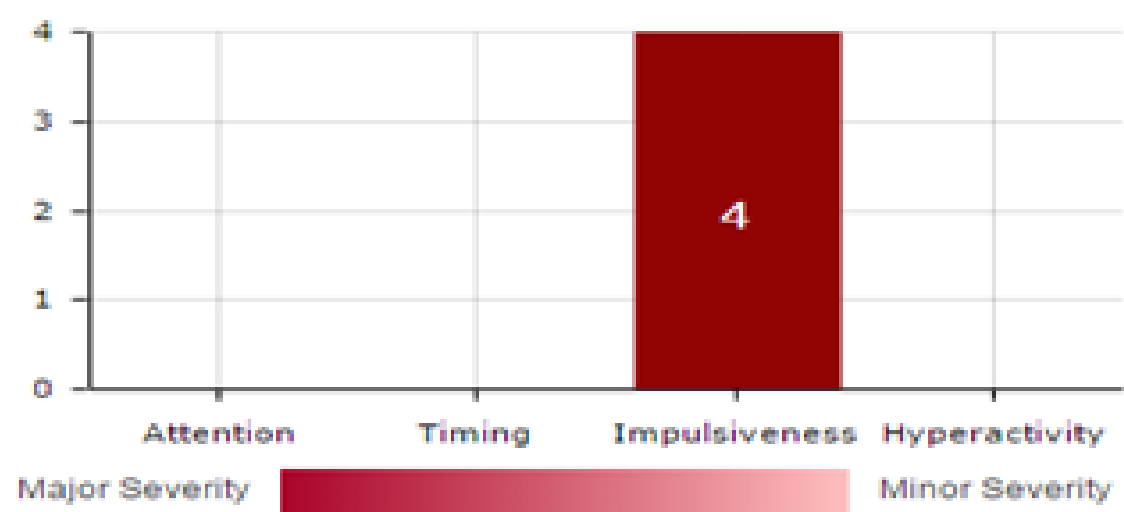
אדם לומד כיום בישיבה "סובלנית" יותר, אך טוען גם כי לאחרונה הוא חש לחץ הולך וגובר, המשמעת קשה לו, והוא מחפש דרך מילוט, הוא רוצה לשחק או לצאת לטיול רגלי". הוא אמר כי נוח לו ללבוש בגדים הדוקים.

תרשים השוואת נורמות

	A	T	I	H
1	0.000	0.000		0.000
2				
3				
4			-3.492	

Hide Z-Score

Severity table

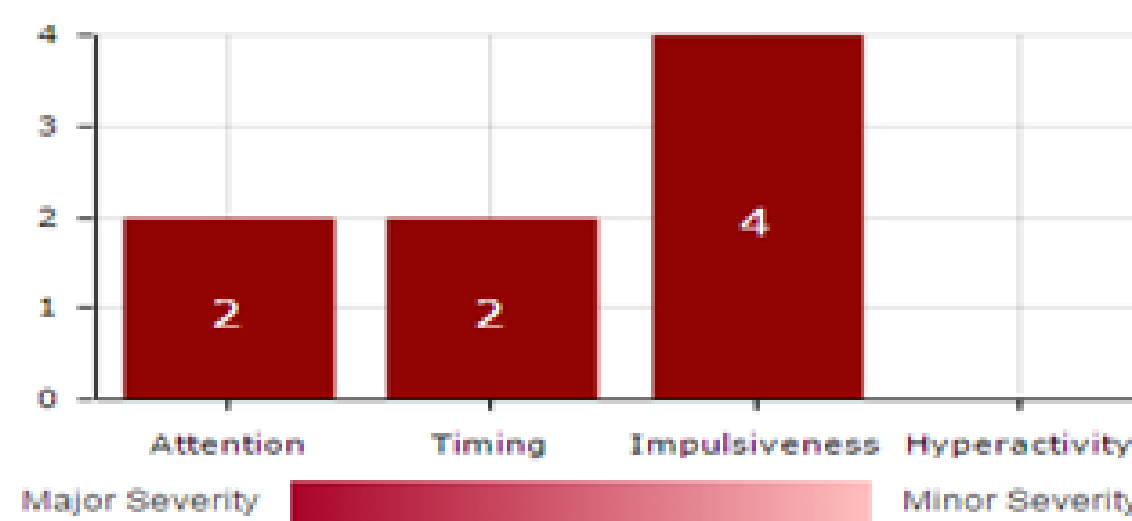
טיפול תרופתי: ריטלין IR 20 מ"ג

תנוחת הישיבה יציבה, נינוחה והרבה יותר רגועה. הוא אינו נע בכיסא. הוא אינו מתלונן.

	A	T	I	H
1				0.000
2				
3				
4	-1.969	-2.041	-4.152	

Hide Z-Score

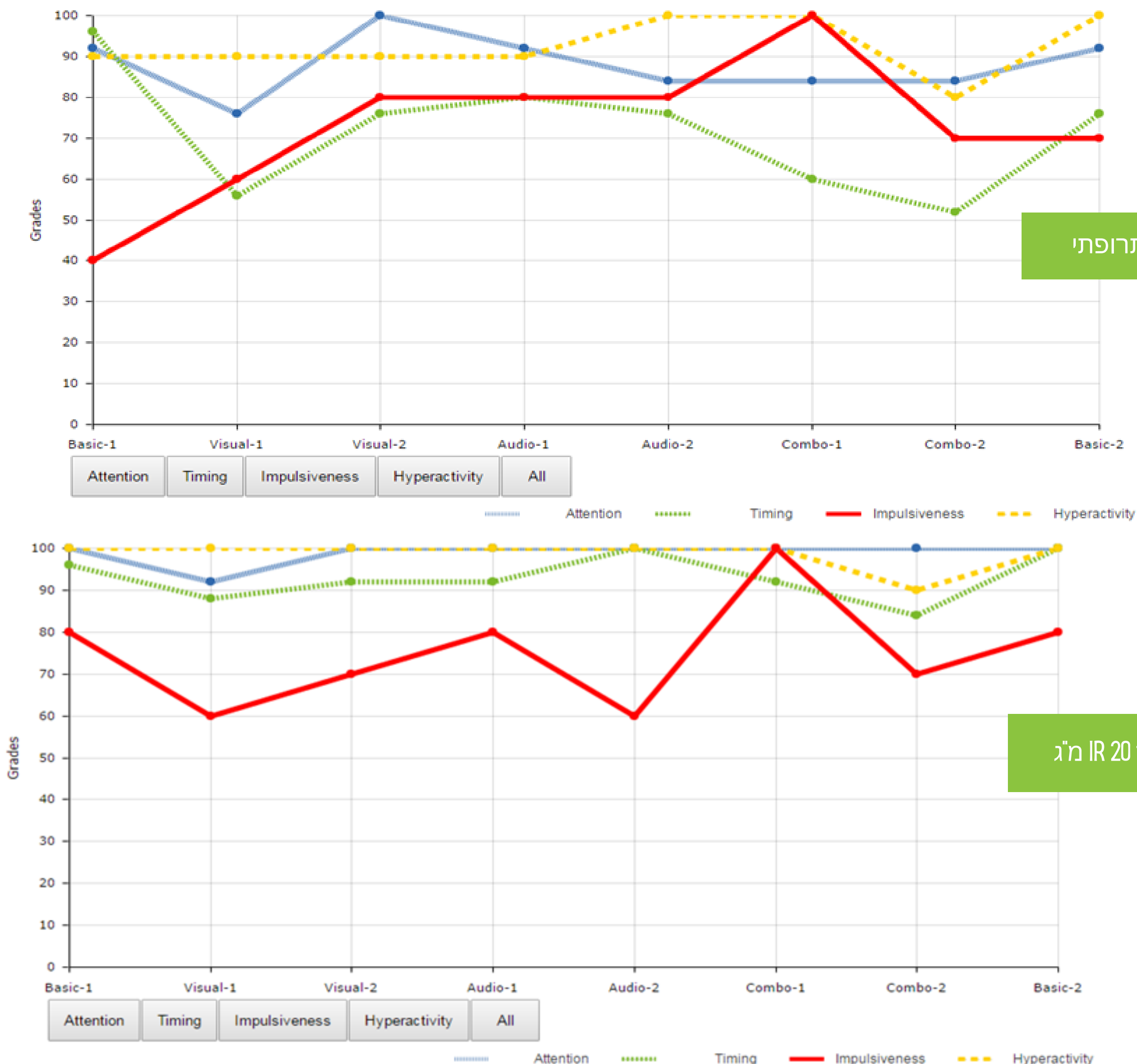
Severity table

ללא טיפול תרופתי

אדם הבין מה דרוש לאחר האימון הראשוני. במהלך ההערכה, ניכר בו אי שקט מוטורי, שבא לידי ביטוי בשינוי תנוחות הגוף, החלפת היד הפעילה ותנועה בכיסא. גם עייפות מביצוע המטלה וקושי בהתמדה ניכרו בבירור, ובאו לידי ביטוי מילולי ("מתי זה נגמר? .. כמה זמן זה ייקח..."), וגופני (מתיחת איברים, פיהוק).

תרשים ביצועים אישיים

פענוח תרשימי הביצוע:

ללא טיפול תרופתי

מדד הקשב - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות בינונית במשך כל ההערכה.
 מדד התזמון - בהשוואת סיום המבדק לתחילתו (השלבים ללא הסחות דעת) ניתן היה לראות כי הביצועים הידרדרו במשך הזמן. מדד זה מתאפיין ברמת תנודתיות בינונית במשך כל ההערכה כאשר ניתן לראות את ההידרדרות בביצועים עם כל סוגי המסיחים.
 מדד האימפולסיביות - בהשוואת סיום המבדק לתחילתו, חל שיפור בביצועים לאורך זמן. שיפור בביצועים ניכר עם כל סוגי המסיחים.
 מדד ההיפראקטיביות - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות חלשה במשך כל ההערכה.

עם טיפול תרופתי

מדד הקשב - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות חלשה במשך כל ההערכה.
 מדד התזמון - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות חלשה במשך כל ההערכה.
 מדד האימפולסיביות - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות בינונית במשך כל ההערכה.
 מדד ההיפראקטיביות - המדד מתאפיין ברמת תנודתיות חלשה במשך כל ההערכה.

לפי מבדק MOXO, קיימת רמת הסתברות גבוהה להפרעת קשב וריכוז בגלל הסטייה מהנורמה במדדי הקשב, התזמון והאימפולסיביות. לאחר נטילת ריטלין 20 מ"ג, אדם מפגין שיפור מובהק במדדי הקשב והתזמון, בעוד מדד האימפולסיביות נותר נמוך מהנורמה הגילית.

אדם הופנה לפסיכיאטר לאבחנה מבדלת ולטיפול בהפרעת קשב וריכוז ותסמינים התנהגותיים שדווחו ברקע. על פי האבחנה הרפואית שהתקבלה - הומלץ לפנות לטיפול פסיכולוגי מתאים על ידי איש מקצוע. הומלץ גם על הדרכה הורית של איש מקצוע המתמחה בקשיים של אדם כדי להעניק להוריו ידע מעשי, תמיכה וכלים להתמודדות.

המלצות:

- ★ אדם מפגין תנודתיות ופערים תפקודיים בביצוע מטלות ונוטה להתעייף מהן.
- ★ לכן מומלץ שאדם ילמד במשך פרקי זמן קצרים בכל עת, וייצא להפסקה לצורך התרעננות במהלך הלמידה כדי לשפר את איכות הקשב.
- ★ מומלץ להפחית את כמות החומר שניתנת במטלות ובמבחנים, בשל הקושי לשבת במשך זמן ארוך.
- ★ אדם עשוי ליהנות מחיזוקים ומשוב מידי.
- ★ בעת הצורך, מומלץ לתת תוספת זמן במבחנים.
- ★ בשל דפוס תגובה אימפולסיבי, מומלץ ללמד את אדם אסטרטגיות ניהול עצמי לתכנון, שליטה עצמית ורפלקסיה. לגבי השפעת המסיחים, נראה כי עבודה בסביבה עם מסיחים פוגעת בתפקוד הקשב של אדם. בהשפעת ריטלין 20 מ"ג לא התגלו השפעות שליליות כלשהן של מסיחים.

אנו מזמינים קלינאים להציג לנו דוחות מעניינים לפרשנות אנו מציגים תיאור מקרה נבחר אחד בכל עלון חדש. ניתן למצוא את תיאורי המקרה האחרים באתר שלנו

